

TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ İÇİN EBEVEYN/BAKIM VEREN SORUMLULUKLARI

- Toplumsal cinsiyet eşitliğinin çocuğun insan hakları ile ilgili bir konu olduğunu her daim aklınızda tutun. (*Çocuk Haklarına Dair Sözleşme*)
- Kendinizden başlayın: Toplumsal cinsiyet temelli kalıpyargı, önyargı ve genellemelerinizin; eşitsizliği, ayrımcılığı ve şiddeti besleyen dil, algı ve pratiklerinizin farkında olun, bunları dönüştürmeye niyet ve gayret edin.
- Çocuklarla kurduğunuz ilişkiyi ve bakım verme pratiklerinizi gözden geçirin: Toplumsal cinsiyet kalıplarını ve rollerini besliyor muyum? Çocukların varoluşlarını kalıplara sığdırmaya çalışıyor muyum? Toplumsal cinsiyete dayalı eşitsizlik, ayrımcılık ve şiddet uyguluyor muyum? Çocukların haklarını ihlal ediyor muyum?
- Toplumsal cinsiyet kalıpyargıları ve rolleriyle sosyalleşmenin çocukların varoluşlarını ve yaşamlarını nerelerde, ne şekilde etkilediğine dikkat kesilin.
- Çocukların tek ve en önemli kimliğinin cinsiyet kimliği olmadığını aklınızda bulundurun.
- Çocukların cinsel organlarını, cinsiyetlerini ve/veya bedensel özelliklerini utanç ya da övünç aracı haline getirmeyin.
- Çocuklara fiziksel güç ile güçlü bir karaktere sahip olmanın arasındaki farkları anlatın.
- -Toplum hep tersini söyleyeceği için- oğlan çocuklarına hüzün, üzüntü, endişe, korku, hayal kırıklığı, sevinç gibi duyguları hissetmelerinin sağlıklı olduğunu ifade edin, bu duygularını tanımlayıp ifade edebilecekleri alanları açın.
- -Toplum hep tersini söyleyeceği için- kız çocuklarına öfke, merak, sevinç, haz gibi duyguları hissetmelerinin sağlıklı olduğunu ifade edin, bu duygularını tanımlayıp ifade edebilecekleri alanları açın.
- Duygularınızı tanımlayıp ifade ederek çocuklara rol model olun. (*"Üzüldüğüm için ağlıyorum", "Karanlık olduğu için korkuyorum."*)
- Duyguları, düşünceleri, oyuncakları, oyunları, hobileri, ilgi alanlarını, meslekleri, mekân kullanımlarını vb. cinsiyetlendirmeyin.
- Cinsiyet, cinsiyet kimliği ve ifadeleri, cinsel yönelimler hakkında çeşitliliği, insan hakları perspektifini ve ayrımcılık yaşağını temel ilkeler olarak benimseyin. Çocuklara bu konuda örnek olun.
- Bakım verdiğiniz çocuklarla; toplumsal cinsiyete dayalı kalıpyargılar ve roller, bunların yaşamlarımız üzerindeki etkileri, toplumsal cinsiyet temelli şiddet, cinsiyetçilik, ırkçılık, homofobi, transfobi, nefret söylemi hakkında konuşun. Bütün bunlara karşı durmanın önemini kavramalarına örnek ve destek olun.
- Çocukların bütün bu konularla ilgili duygularını, düşüncelerini, önerilerini ve çözüm yollarını ifade edebilmelerine alan açın, onları dinleyin. (*"Sen neler düşünüyorsun?", "Eşitlik için sen neler yapabilirsin?", "Birlikte neler yapabiliriz?"*)
- Bu konuları konuşmak için çocukların soru sormasını beklemeden diyalog kurun, fırsat anlarını sohbet ve paylaşım aracı olarak kullanın. (*Cinsiyetçi kalıpyargıları yeniden üreten bir reklam üzerine sohbet etmek gibi.*)
- Onay kavramını anlatıp modelleyin. (*Onayını alın, sınırlarına saygı duyun, kendisinin de ilişkilerinde onay pratiğini yerleştirmesi için destekleyin...*)
- Cezalandıran, yargılayan değil; açıklayan, rehberlik eden bir yetişkinliği benimseyin.
- Çocuklarla açık iletişim kurun, onlara karşı dürüst olun. Hiçbir kelimeyi tabu haline getirmeyin.
- Çocuklarla konuşur, onlara bir açıklama yapar ya da örnek verirken çok çeşitli varoluşları, kimlikleri, yaşam deneyimlerini, aile modellerini vb. kapsayan bir dil ve yaklaşımı benimseyin.
- Hak temelli ve eşitlikçi bir bakım verme pratiğinin uzun bir serüven olduğunu kabul edin ve kendinizi geliştirmeye, dönüştürmeye açık olun.
- Toplumsal cinsiyet temelli eşitsizlik, ayrımcılık ve şiddeti dert edinin, gündeminize alın. Bu konularla ilgili çalışmalar yapan sivil toplum kuruluşlarının çalışmalarını takip edin, destekleyin.